

technocamps

Prifysgol
Metropolitan
Caerdydd

i.t.wales

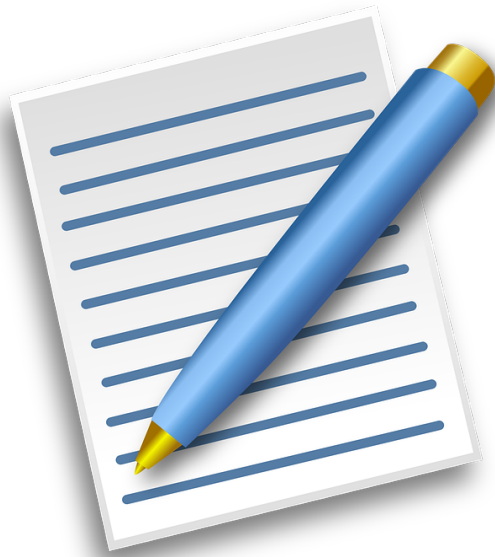

Meddwl Gyfrifiannol

Tasg: Beth yw Meddwl Gyfrifiannol?

Yn eich llyfrau gwaith, ysgrifennwch beth yr ydych chi'n meddwl yw ystyr Meddwl Gyfrifiannol.

Meddwl Gyfrifiannol

Mae meddwl gyfrifiannol yn ein galluogi i gymryd problem gymhleth, deall beth yw'r broblem a datblygu datrysiadau posibl. Yna, gallwn gyflwyno'r datrysiadau hyn mewn ffordd y gall cyfrifiadur, person, neu'r ddau, ei deall. – Bitesize

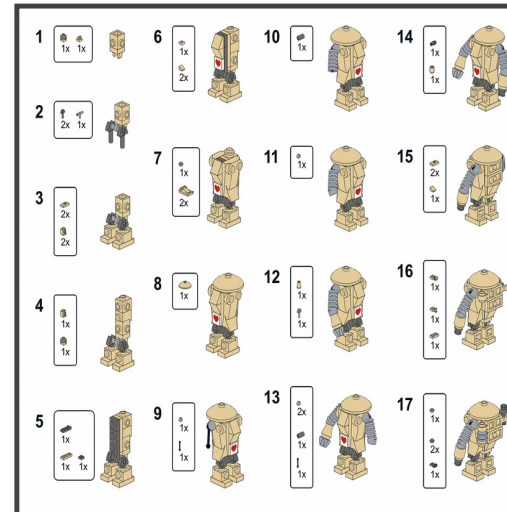
Felly yn y bôn mae'n gweithio allan sut i ddatrys problem ac yna'n ysgrifennu'r ateb mewn ffordd fel y gall y cyfrifiadur wneud y gwaith caled i chi.

Llinynnau Meddwl Gyfrifiannol

Haniaethu

Algorithmau

Adnabod
Patrymau

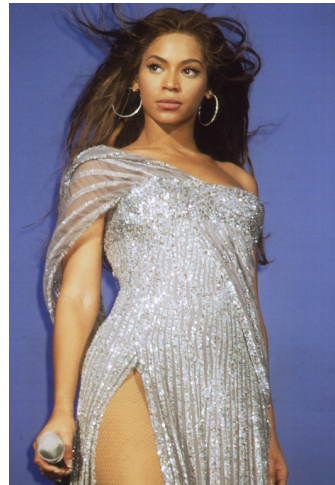
Dadelfennu

Tasg: Guess Who?

Cristiano Ronaldo

Beyoncé

Lionel Messi

Rihanna

Serena Williams

Drake

Kylie Jenner

Robert Downey Jr.

Adfyfyrrio Guess Who

Faint o gwestiynau oedd eu hangen?

Pa gwestiynau oedd yn ddefnyddiol neu ddim yn ddefnyddiol?

A wnaeth atebion eich partner ddylanwadu ar eich cwestiwn nesaf? Ym mha ffordd?

Tasg:
Beth yw
Dadelfennu?

Dadelfennu

Dadelfennu yw'r broses o dorri problem gymhleth yn rhannau llai.

Enghreifftiau byd go iawn o ddefnyddio dadelfennu:

- Problemau mathemategol cymhleth.
- Coginio.
- Glanhau eich ystafell!
- Creu gêm.

Tasg: Dadelfennu Gêm

Wrth greu gêm, beth fyddai angen i ni feddwl amdano?

Meddyliwch am eich hoff gêm. Sut allech chi ei dorri i lawr i'r nodweddion pwysig?

Er enghraifft:

- Beth yw Amcan y gêm?
- Pwy yw'r cymeriadau?
- Sut beth yw'r byd?
- A yw'n un sengl neu'n aml-chwaraewr?
- Sut mae'r cymeriadau'n rhyngweithio?

Tasg: Adeiladu LEGO

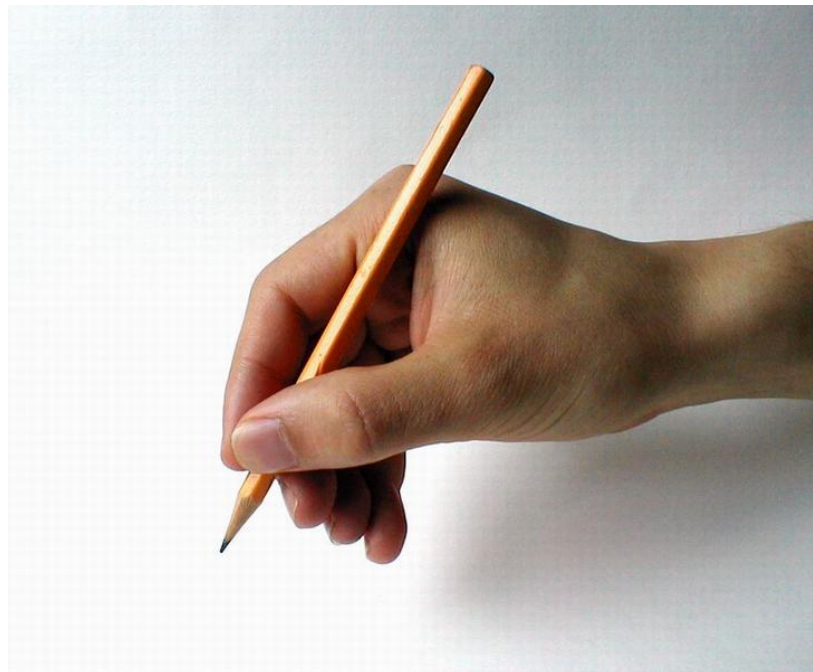

Adfyfyrío LEGO

Tasg: Llunio Cyfarwyddiadau

Yn eich llyfrau gwaith, gwnewch ddarlun bach a cheisiwch roi cyfarwyddiadau i'ch partner ar sut i'w lunio. Cofiwch, nid ydynt yn cael gweld y llun na gofyn cwestiynau.

Tasg: Byr- Arlunwyr

Tasg: Byr-Arlunwyr

Adfyfyrío Byr- Arlunwyr

Haniaethu

Haniaethu yw'r broses o ddileu manylion diangen a symleiddio. Defnyddir haniaethu i ddileu manylion diangen o sefyllfa go iawn ac i fodelu'r canlyniad symlach mewn algorithm neu raglen.

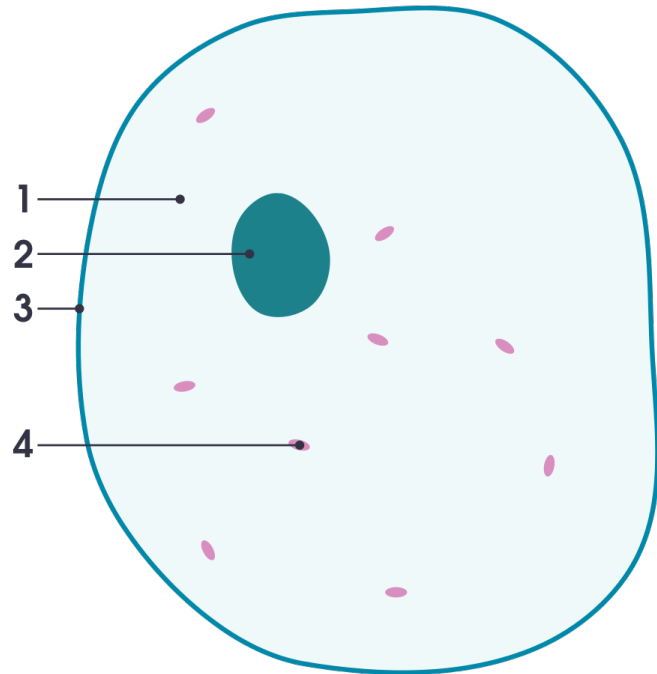
Enghreifftiau byd go iawn o haniaethu ar waith:

- Wrth yrru.
- Wrth raglennu.
- Wrth addysgu.

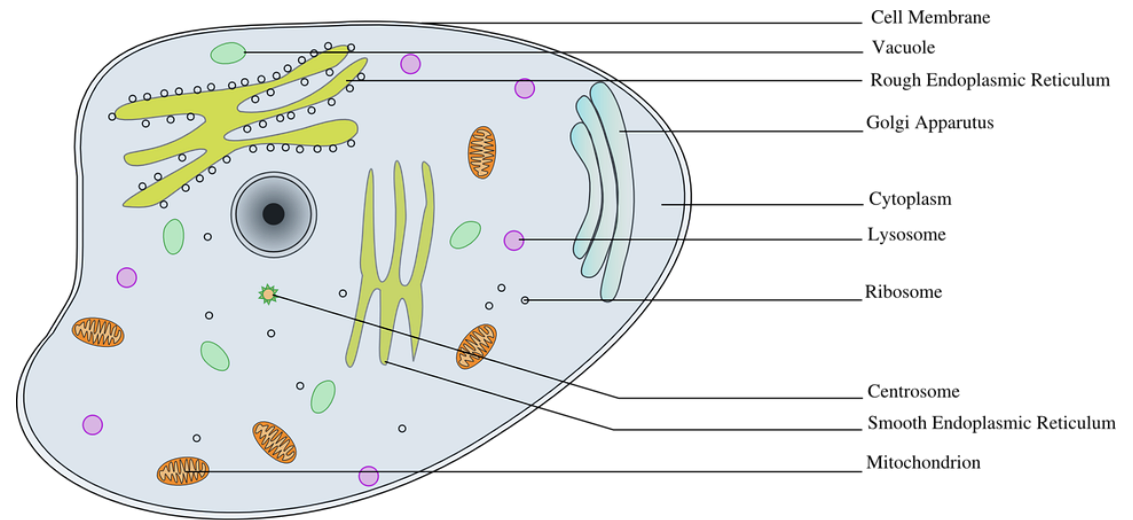
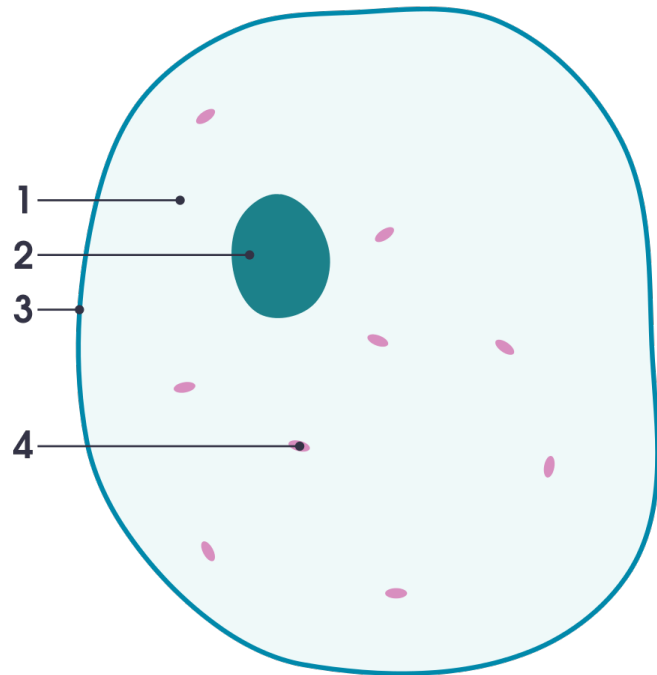

Athrawon yn Defnyddio Haniaethu Mewn Bioleg

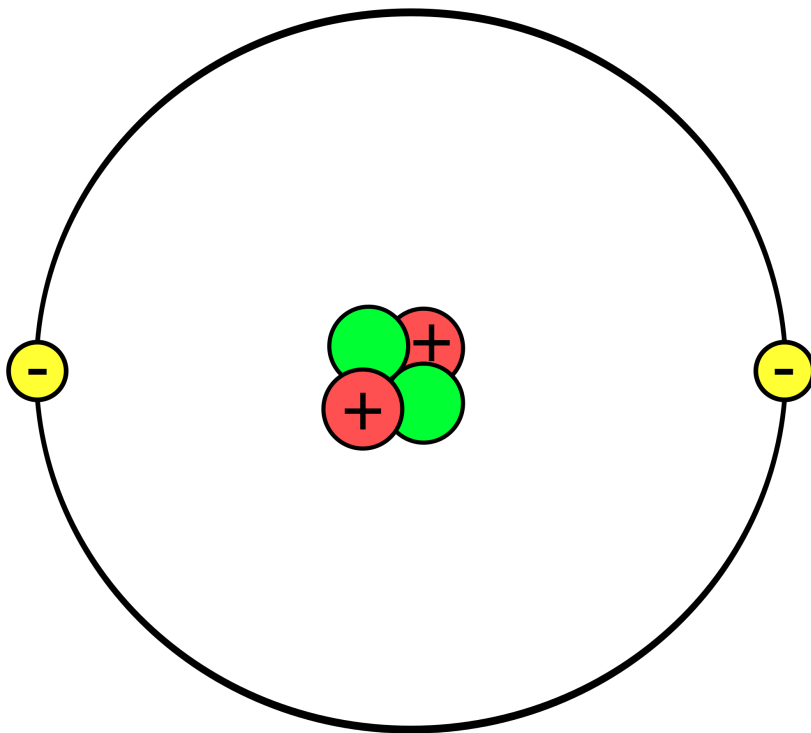

Athrawon yn Defnyddio Haniaethu Mewn Bioleg

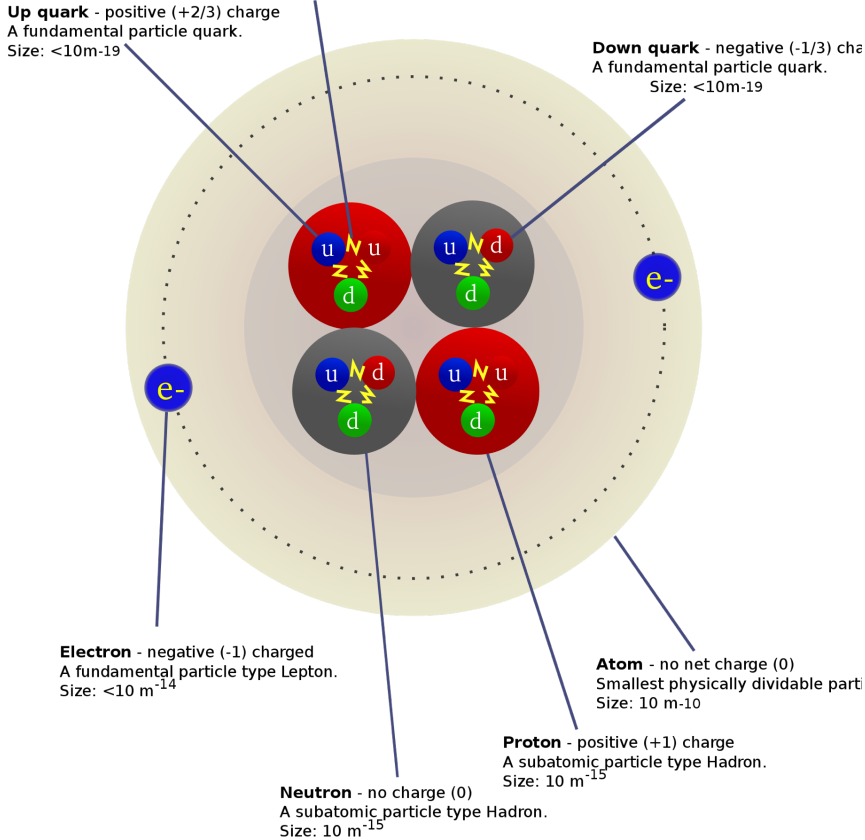
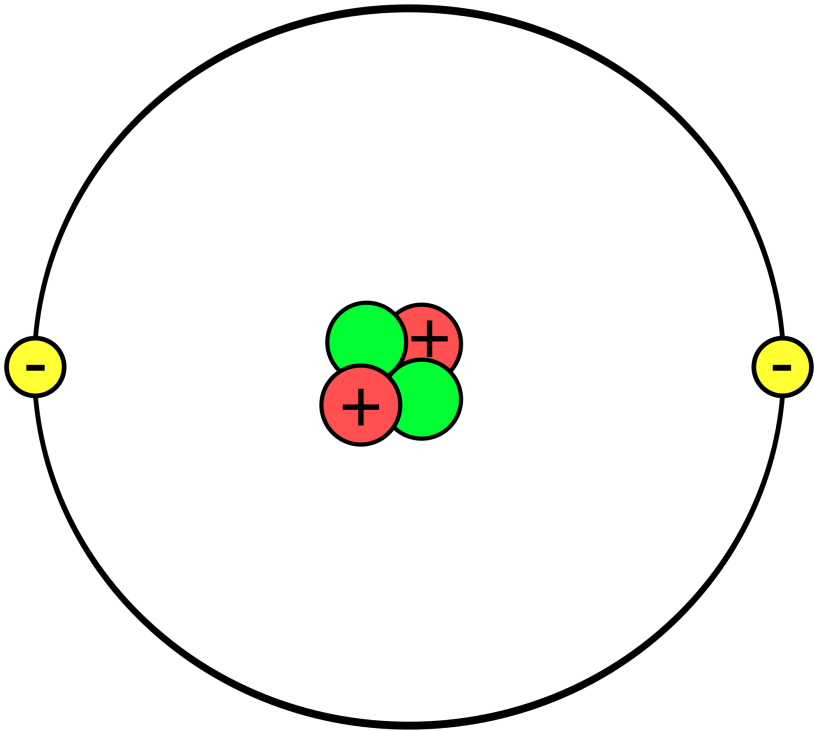
Cross Section of an Animal Cell

Athrawon yn Defnyddio Haniaethu Mewn Ffiseg

Athrawon yn Defnyddio Haniaethu Mewn Ffiseg

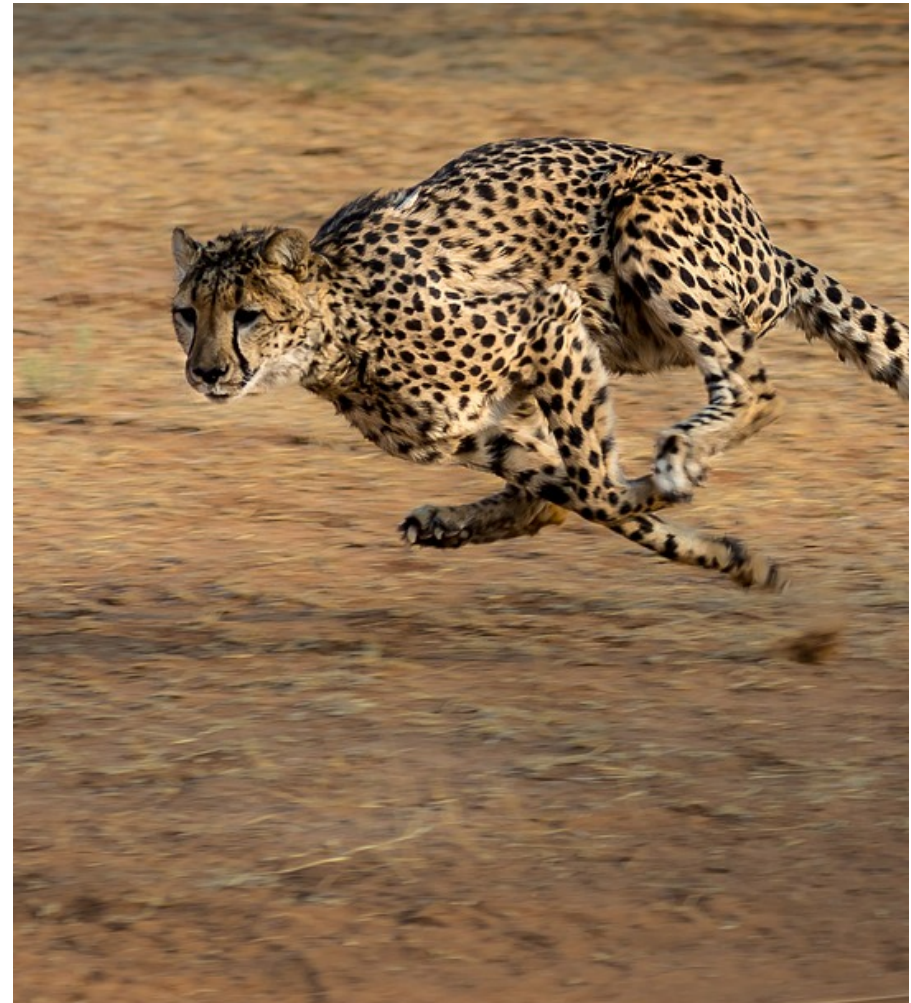

Haniaethu Mewn Roboteg

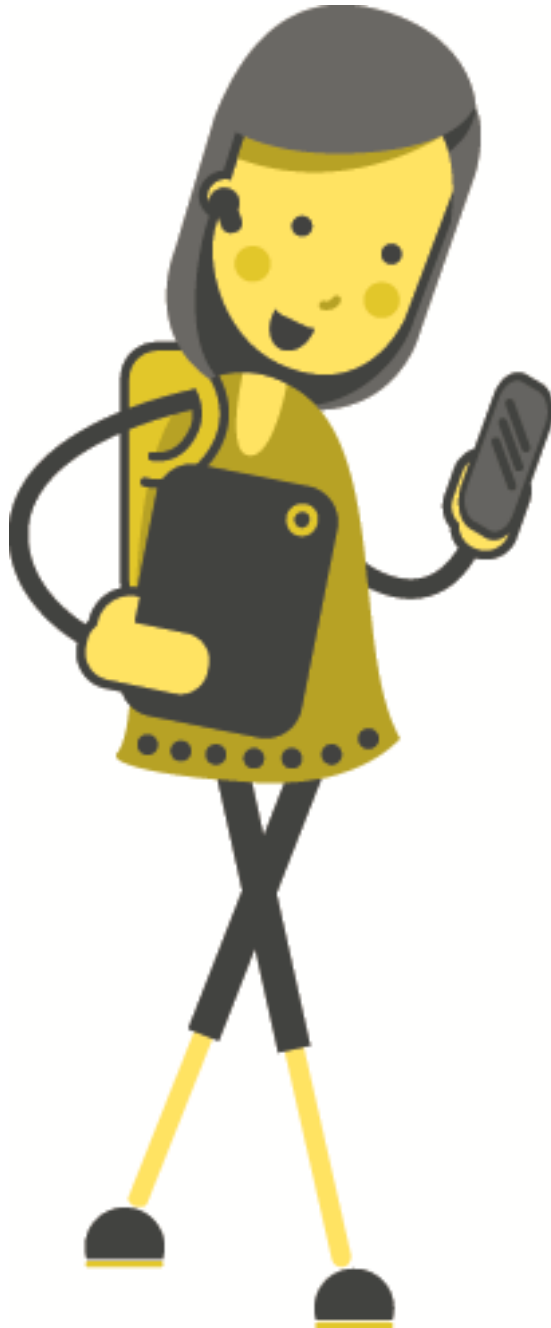
Wrth efelychu neu fodelu pethau, nid oes angen i ni bob amser gynnwys y manylion i gyd:

[Fideo Cheetah Roboteg](#)

Tasg:
Beth yw
Haniaethu?

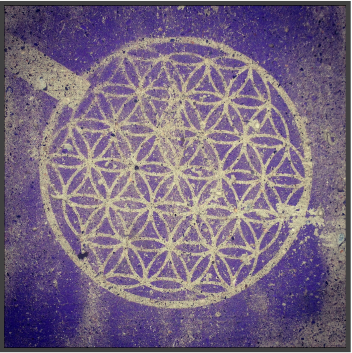

Tasg: Beth yw
Adnabod
Patrymau?

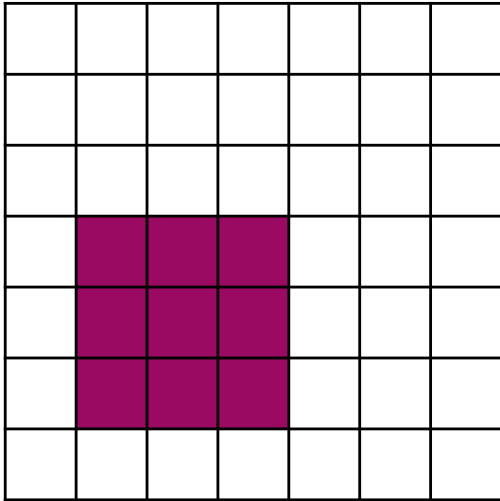
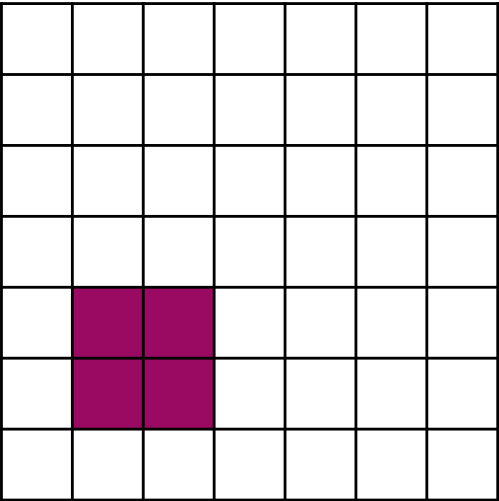
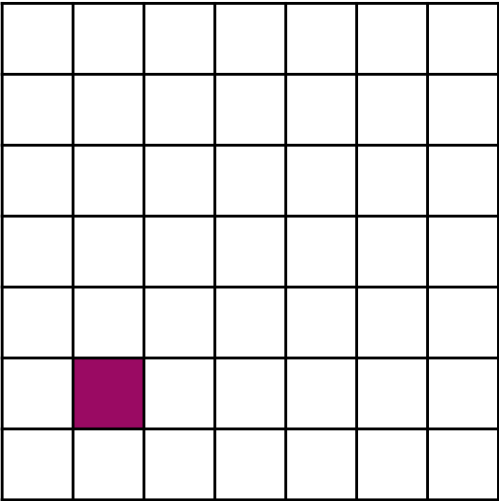
Tasg: Cwblhau'r Patrwm (1)

Allwch chi weld beth ddylai fynd yn y sgwâr terfynol?
Cwblhewch y patrwm yn eich llyfrau gwaith.

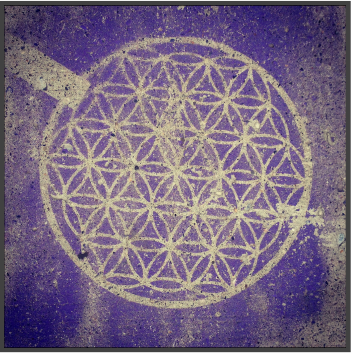

Tasg: Cwblhau'r Patrwm (2)

Cwblhewch y patrwm:

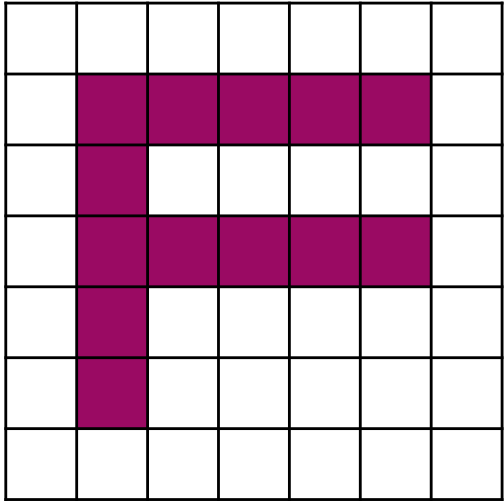
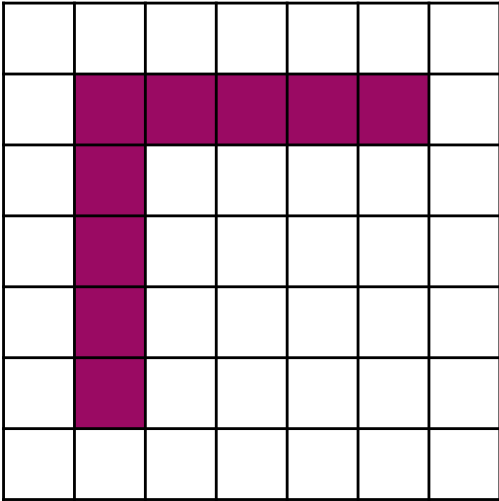
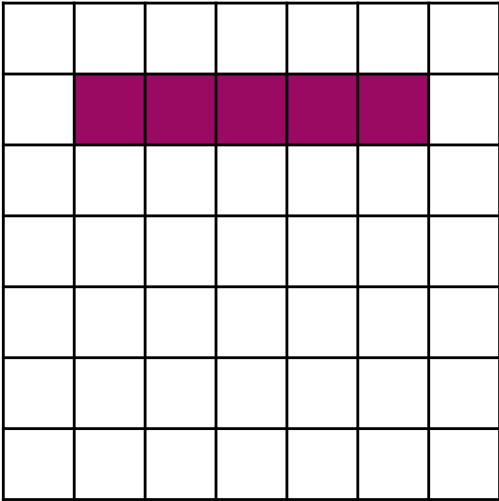

Beth fyddai'n dod nesaf?

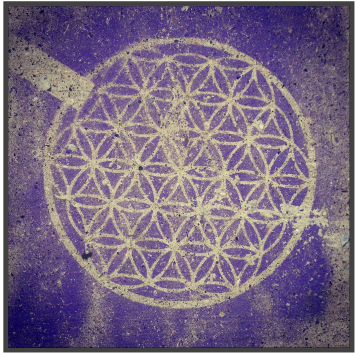

Tasg: Cwblhau'r Patrwm (3)

Cwblhewch y patrwm:

Beth fyddai'n dod nesaf?

Tasg: Creu Patrymau Eich Hun

Gan ddefnyddio'r grid yn eich llyfrau, dechreuwch batrwm a gofynnwch i'ch partner weld a allen nhw lunio beth fydd yn dod nesaf. Cofiwch y bydd angen i chi adael digon o le ar eu cyfer.

Tasg: Dilyniannau Rhif

Allwch chi adnabod y patrwm yn y dilyniannau hyn?
Ysgrifennwch y rhif fydd yn dod nesaf:

1, 2, 3, 4, 5, ...

2, 4, 6, 8, 10, ...

8, 4, 0, -4, -8, ...

1, 2, 4, 7, 11, 16, 22, ...

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, ...

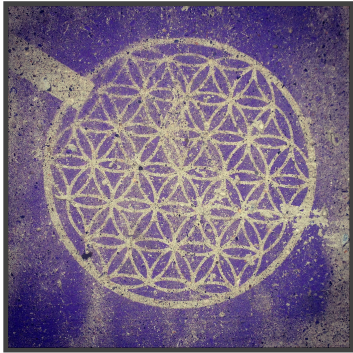
Tasg: Trysor Claddedig (1)

Gan ddefnyddio'r gorchmynion canlynol, ysgrifennwch gyfarwyddiadau cam wrth gam i gyrraedd y trysor:

- Symud ymlaen
- Trowch i'r chwith 90 °
- Trowch i'r dde 90 °

Gallwch ddefnyddio'r gorchmynion fwy nag unwaith.

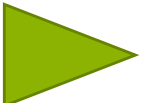

Tasg: Trysor Claddedig (2)

Gan ddefnyddio'r gorchmynion canlynol, ysgrifennwch gyfarwyddiadau cam wrth gam i gyrraedd y trysor:

- Symud ymlaen
- Trowch i'r chwith 90°
- Trowch i'r dde 90°

Gallwch ddefnyddio'r gorchmynion fwy nag unwaith.

Tasg: A Oedd Patrwm?

A wnaethoch chi weld patrwm yn y datrysiad? A oedd unrhyw gamau y gallem eu hailadrodd er mwyn byrhau ein rhestr o gyfarwyddiadau?

Ceisiwch ailysgrifennu eich atebion i'r gweithgaredd blaenorol gan ddefnyddio camau'n ailadrodd h.y.

Ailadrodd camau 1-5

Symud ymlaen x 3

Ac yn y blaen...

Patrymau Bob Dydd

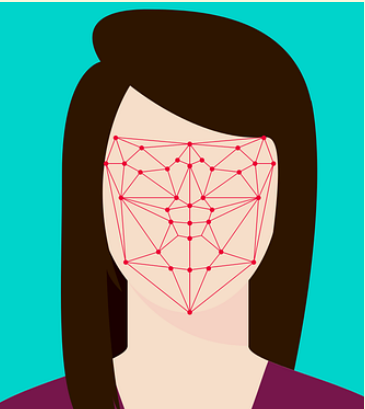
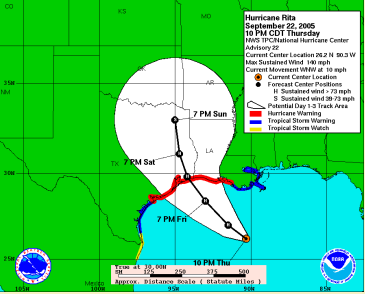
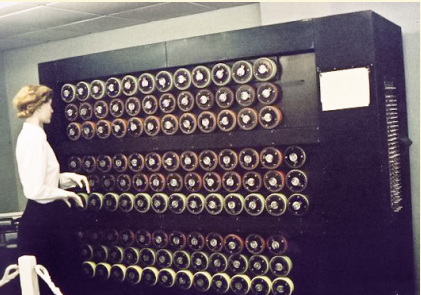

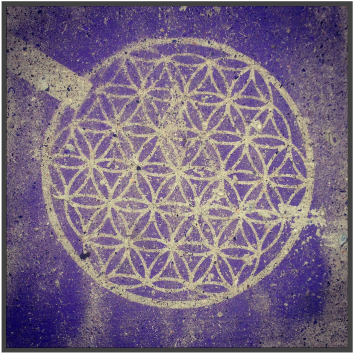

Am Beth Ydy Adnabod Patrymau yn Ddefnyddiol?

Enw	Defnydd	Delwedd
Diagnosis drwy gymorth cyfrifiadur	Yn helpu meddygon i ddiagnosio claf.	
Adnabod Llais	Yn adnabod llais person	

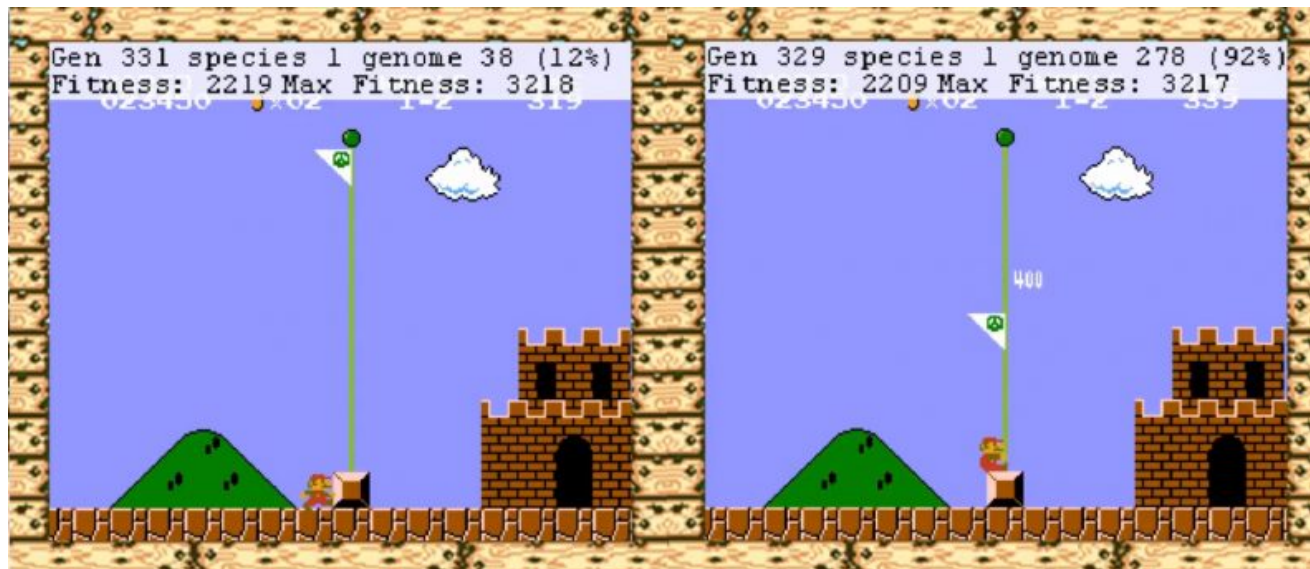
Enw	Defnydd	Delwedd
<p>Adnabod Delwedd</p>	<p>Adnabod wynebau, llawysgrifen, platiau cofrestru</p>	
<p>Rhagfynegi Patrymau Tywydd</p>	<p>Rhagfynegi tywydd eithafol, sy'n bygwth bywyd</p>	
<p>Datgodio</p>	<p>Dadgryptio negeseuon cudd</p>	

Dysgu Peiriant

Dysgu peiriant yw astudio cyfrifiaduron sy'n ceisio dysgu patrymau o ddata er mwyn cyflawni tasg heb gael gwybod yn benodol sut i wneud hynny.

Yn debyg iawn i sut y gellir hyfforddi person i gwblhau tasg, gellir hyfforddi cyfrifiaduron i wneud tasgau hefyd.

Dysgu Peiriant

Er enghraifft gwnaeth system gyfrifiadurol, Marl/O, dysgu ei hun sut i chwarae'r gêm Nintendo "Super Mario World" drwy wyllo ffilm o'r deilydd record byd yn chwarae'r gêm. Yna, chwaraeodd y gêm ei hun, drosodd a throsodd gan iddo ddysgu sut i gwblhau pob lefel.

Mae Marl/O bellach wedi dysgu ei hun sut i chwarae "Super Mario Brothers" a "MarioKart".

Heriau Meddwl Gyfrifiannol

Her Croesi'r Afon

Mae angen i ffarmwr groesi afon. Nid oes ffordd arall o groesi'n ddiogel heblaw am ddefnyddio cwch rhwyfo gerllaw. Ni all y ffarmwr nofio ar draws. Mae gan y ffarmwr dri pheth gydag ef:

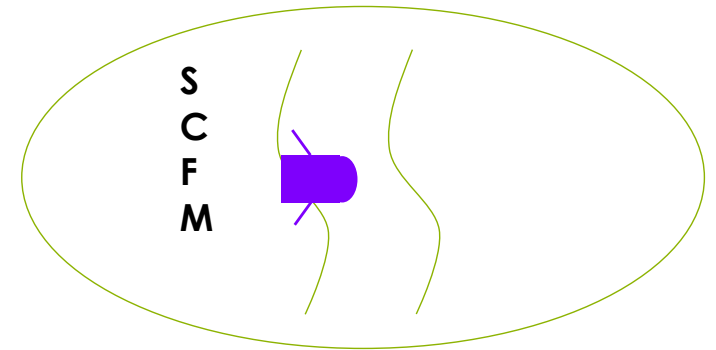
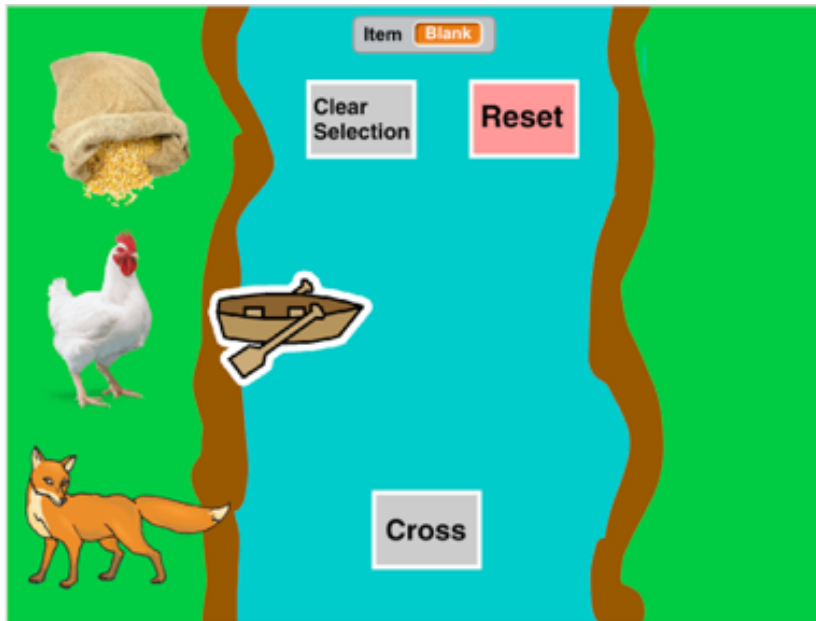
- sach o yd
- iâr
- llwynog

Rhaid iddo ddod â'r rhain drosodd yn ddiogel, fodd bynnag, **gall y cwch ond cario'r ffarmwr ac un gwrthrych arall ar y tro e.e. y ffarmwr a'r sach o yd.**

Problem arall yw na ellir gadael yr iâr ar ei phen ei hun gyda sach yd, ac ni ellir gadael yr iâr ar ei ben ei hun gyda'r llwynog. Sut y gall y ffarmwr groesi'r afon?

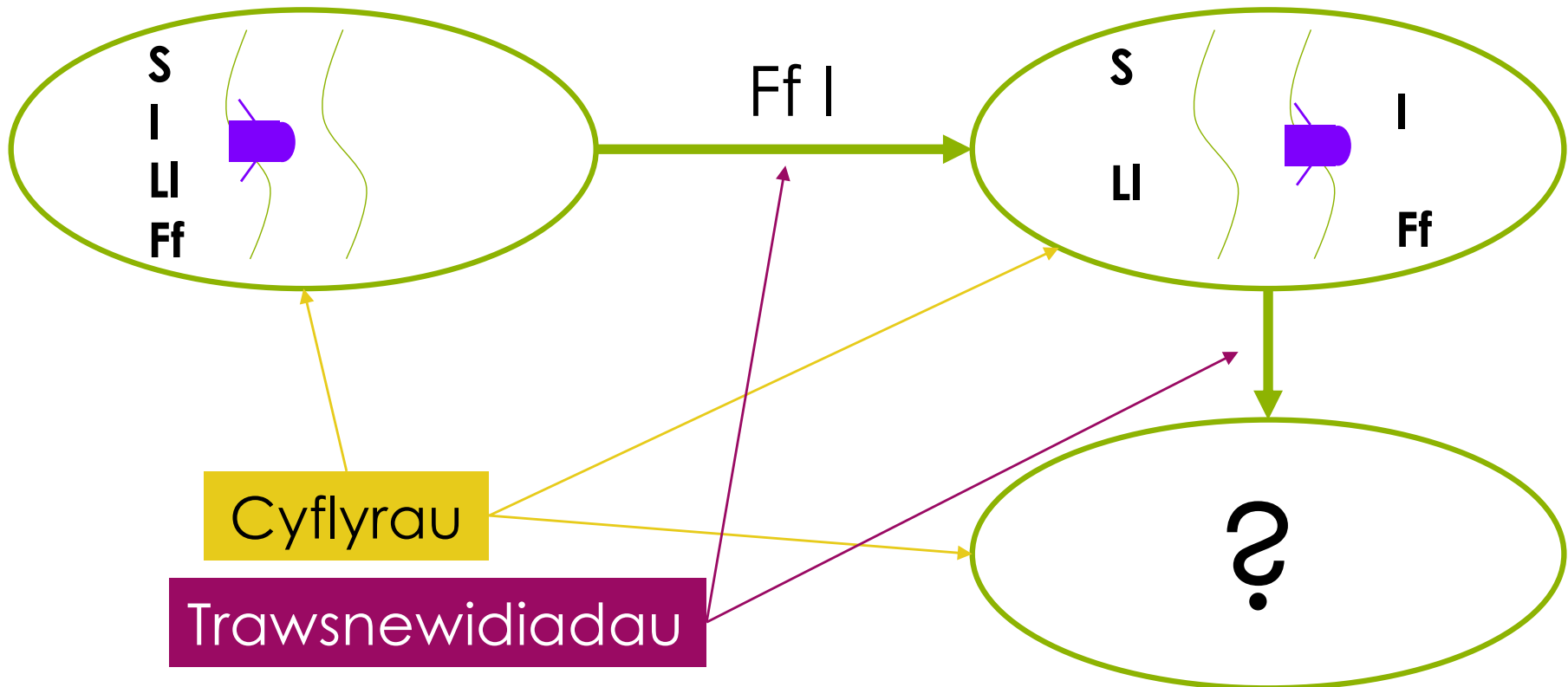
Delweddu'r Broblem

Gan ddefnyddio haniaethu, gallwn symleiddio'r broblem i'r manylion angenrheidiol yn unig.

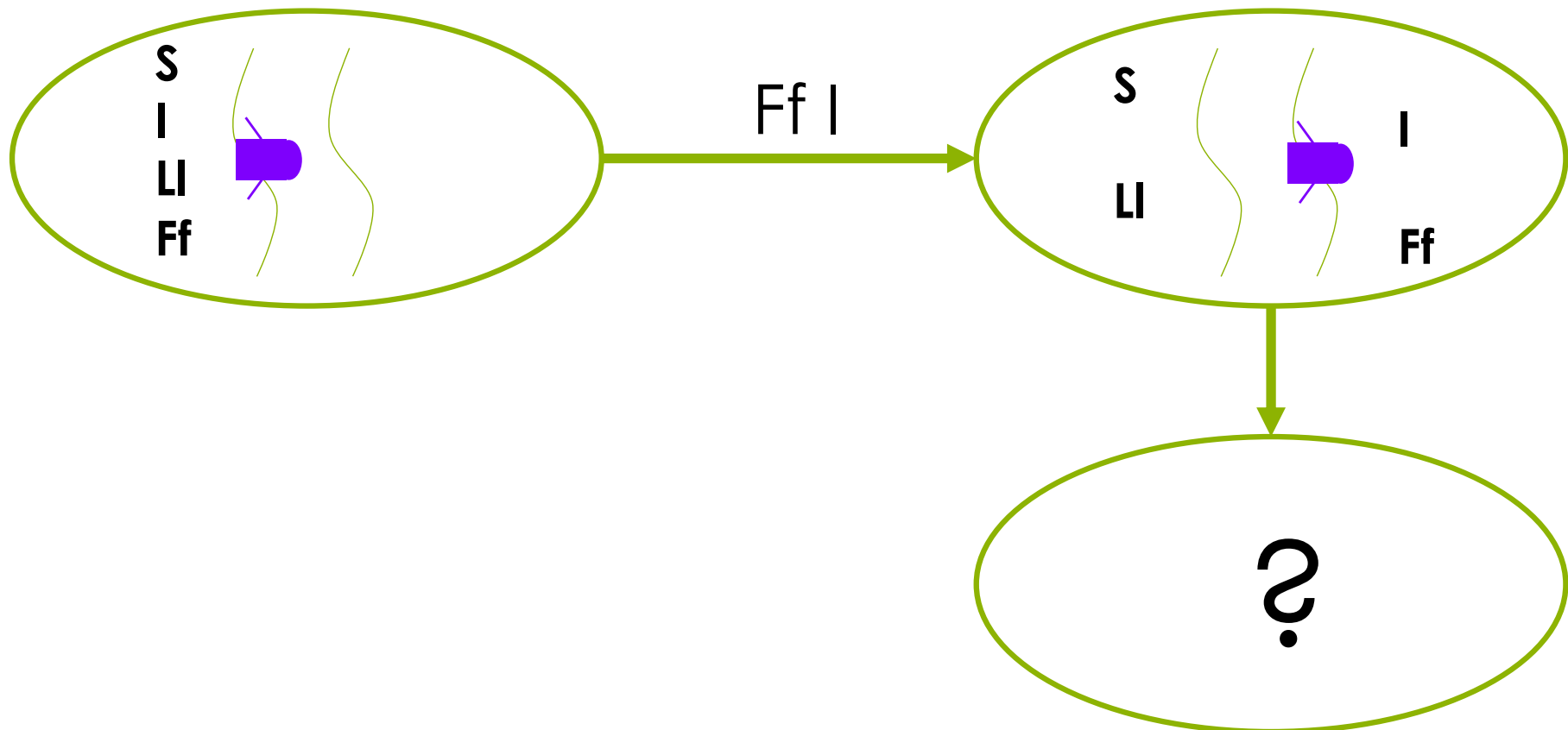
System Drawsnewid wedi'i labelu (LTS)

Gelwir mapio camau'r her gan ddefnyddio'r cyflyrau gwahanol yn System Drawsnewid wedi'i labelu. Mae'n cynnwys y cyflyrau (states) a'r trawsnewidiadau (transitions).

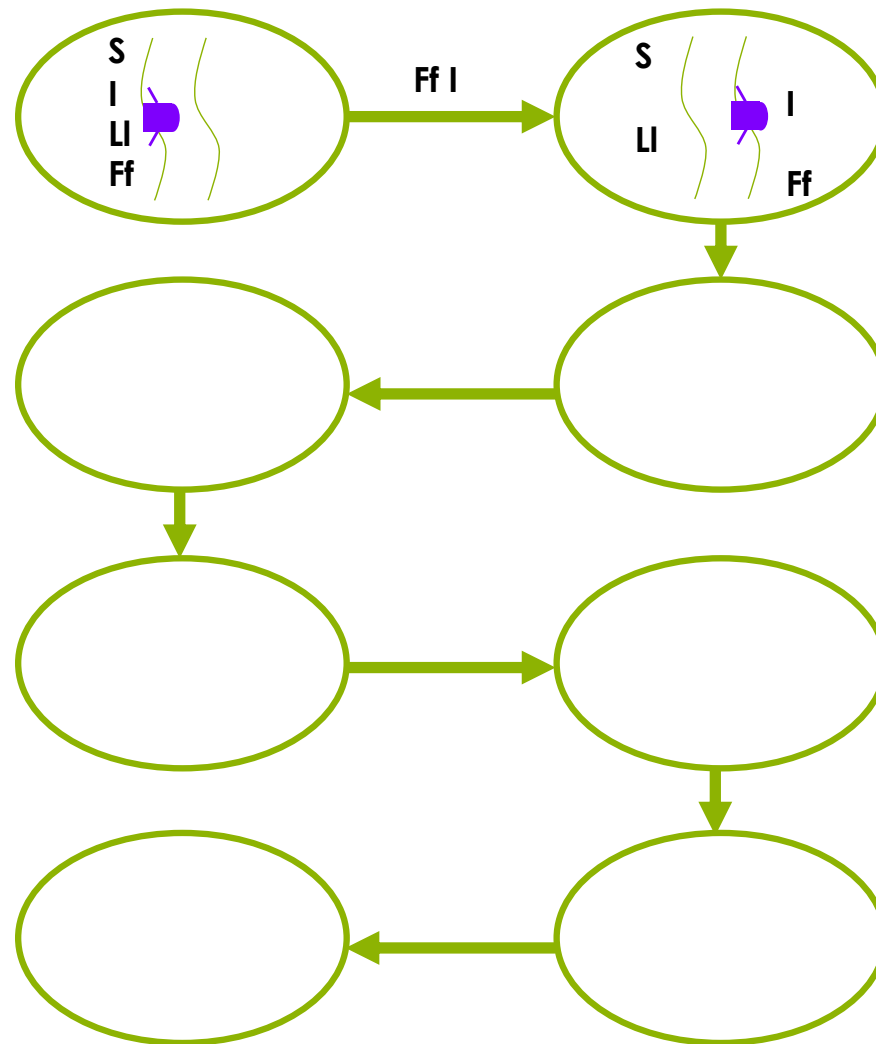
Tasg: LTS Croesi'r Afon

Yn eich llyfrau gwaith, cwblhewch ddiagram LTS i ddatrys y broblem o groesi'r afon.

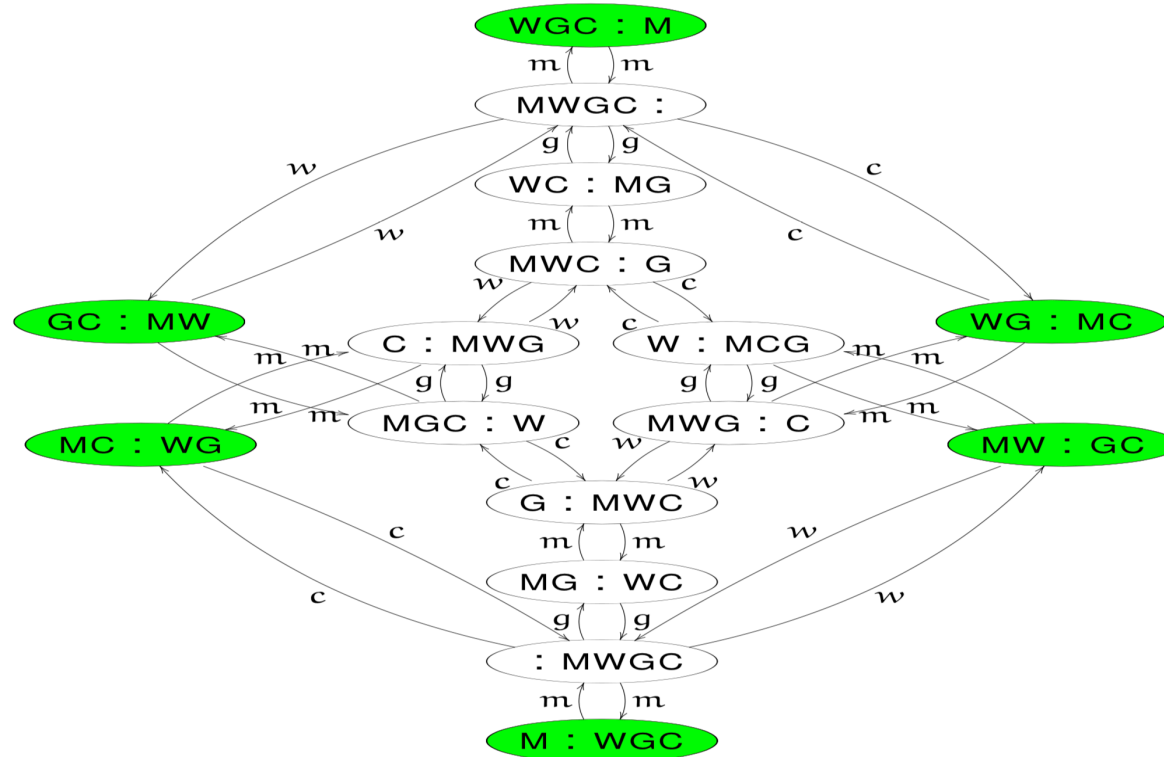

Tasg: LTS Croesi'r Afon

System Drawsnewid wedi'i labelu (LTS)

Mae System Drawsnewid wedi'i labelu (LTS) mewn gwirionedd yn dangos pob cyflwr posibl, hyd yn oed y rhai sy'n arwain at golli'r her.

Dod o Hyd i'r Gêm Scratch

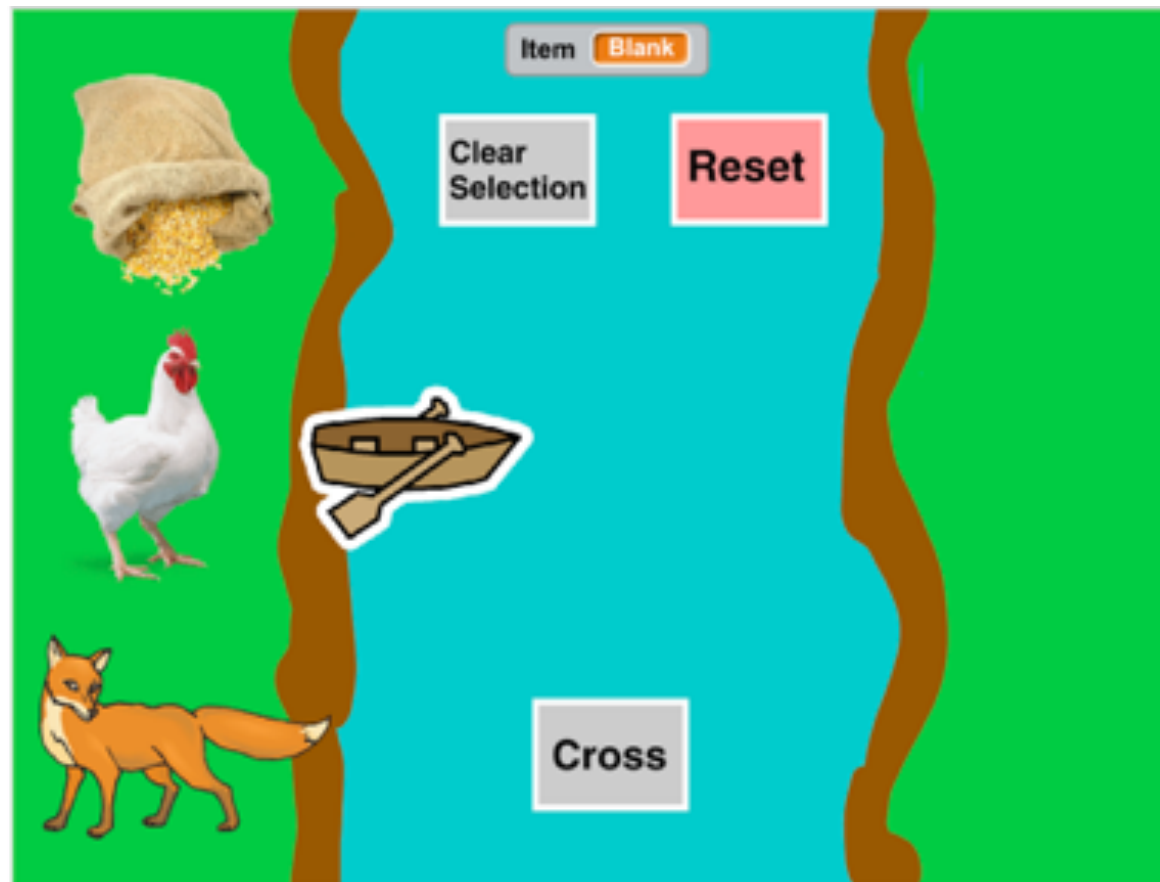
Defnyddiwch y ddolen ganlynol i ddod o hyd i'r gêm:

<http://bit.ly/Technothink>

Dewiswch eich iaith drwy glicio ar y faner Cymraeg neu Saesneg.

Her Croesi'r Afon

Cwblhewch y gêm Her Croesi'r Afon.

Her Y Jygiau Dŵr

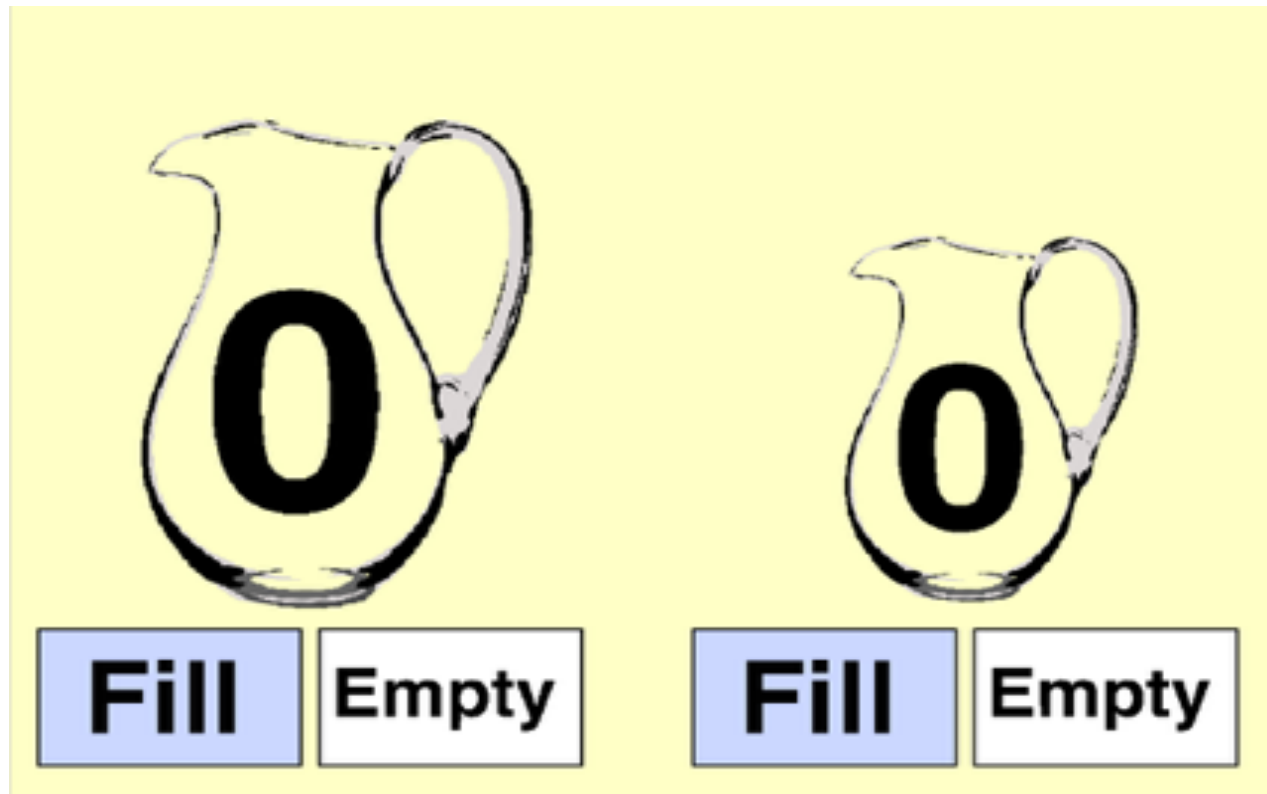
Mae dwy jwg wag: jwg 5 litr a jwg 3 litr.

Nid oes gan y jygiau unrhyw farciau arnynt i helpu gyda mesuriadau.

Yr unig ffordd o ddatrys yr her yw trwy lenwi'r jwg 5 litr gwag gydag union 4 litr o ddŵr.

Tasg: Her Y Jygiau Dŵr

Cwblhewch y gêm her y jygiau dŵr. Ysgrifennwch y camau yn eich llyfrau.

Her Croesi'r Bont

Mae'n rhaid i Alice, Bob, Carol a Dave groesi pont yn y tywyllwch o nos. Mae'r bont wedi'i rigio i ffrwydro mewn 17 munud.

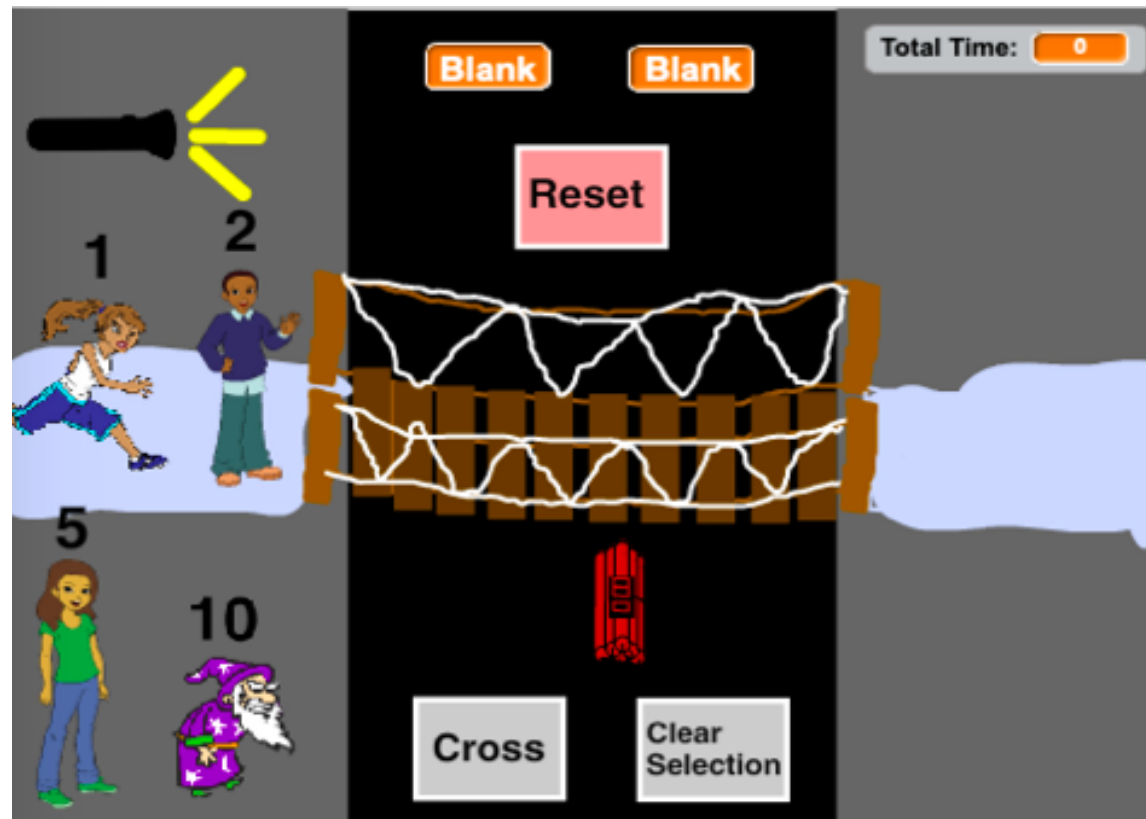
Mae eu cyflymder cerdded yn caniatáu iddynt groesi mewn **1, 2, 5 a 10 munud**, yn y drefn honno.

Mae ganddynt un torch y mae'n rhaid ei ddefnyddio i groesi'r bont, ond dim ond dau o bobl y gall y bont eu dal ar un adeg.

Ceisiwch eu cael i gyd ar draws y bont cyn i'r bont ffrwydro.

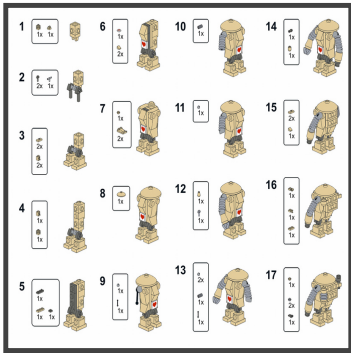
Tasg: Her Croesi'r Bont

Cwblhewch y gêm Her croesi'r bont. Ysgrifennwch y camau yn eich llyfrau gwaith.

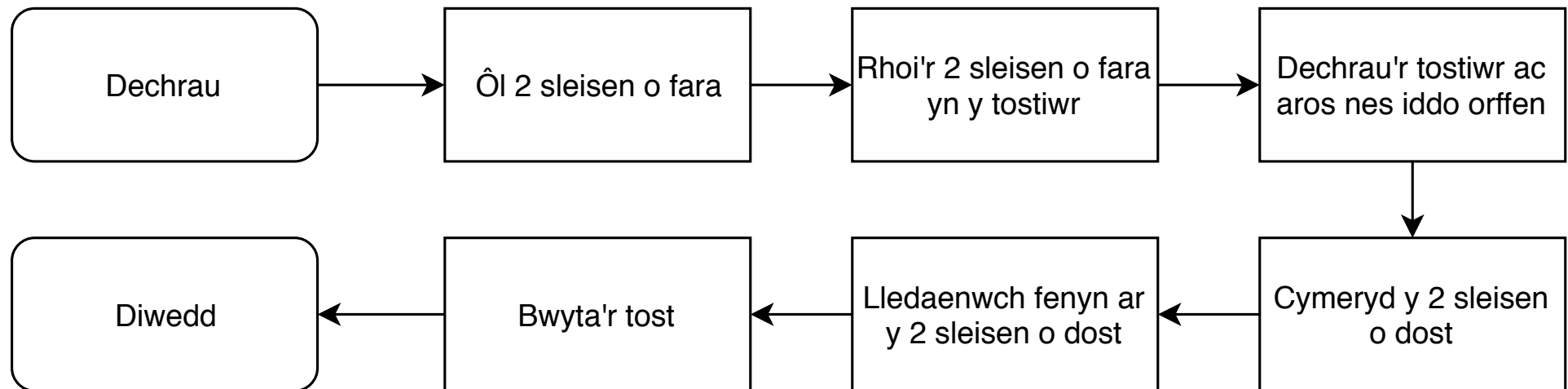
Tasg: Beth yw
Algorithm?

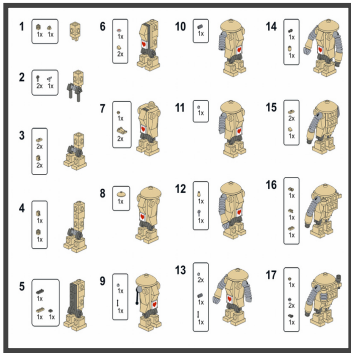

Algorithmau

Mae algorithm yn set o gyfarwyddiadau syml sy'n cael eu gwneud mewn trefn benodol i ddatrys problem.

Dyma enghraifft: Gwneud a bwyta tost

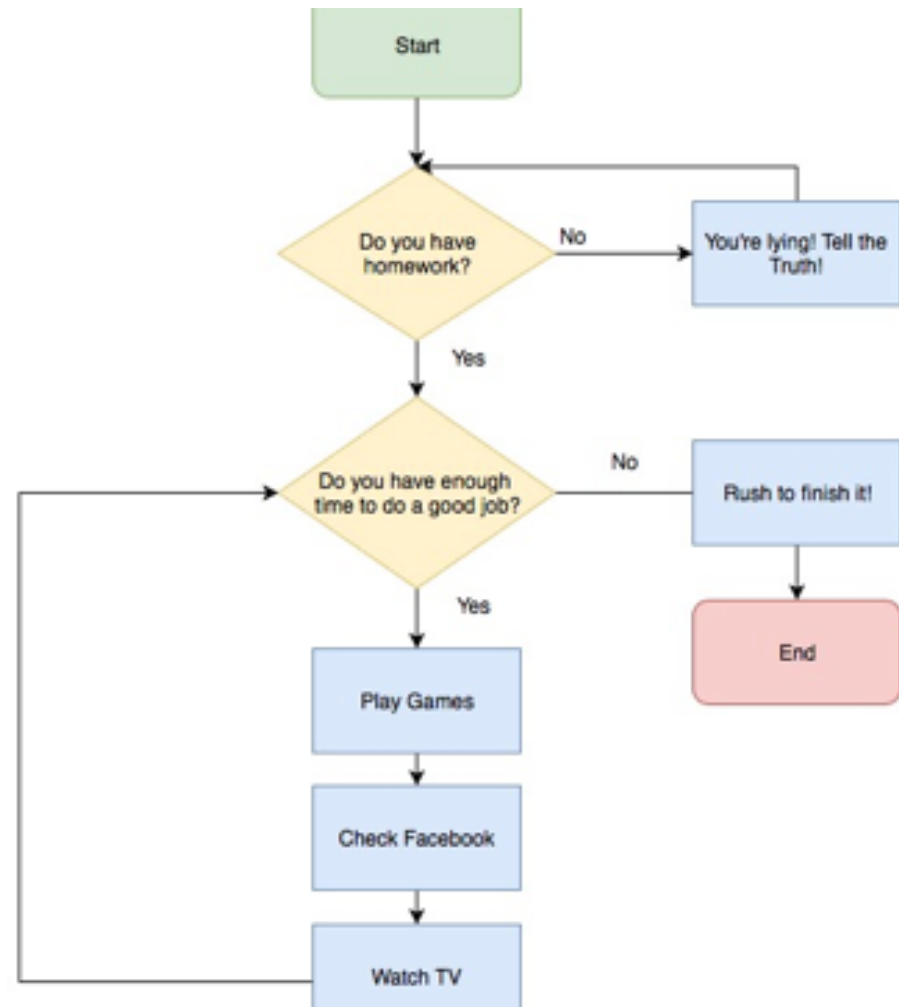

Algorithmau

Mae'n bwysig cofio wrth ysgrifennu algorithm i gadw cyfarwyddiadau:

- yn syml
- yn y drefn gywir
- yn ddiamwys (pendant)
- yn berthnasol i ddatrys y problem

Ble rydym ni'n defnyddio algorithmau mewn bywyd bob dydd?

Tasg: Diffinio Algorithm

Iteriad

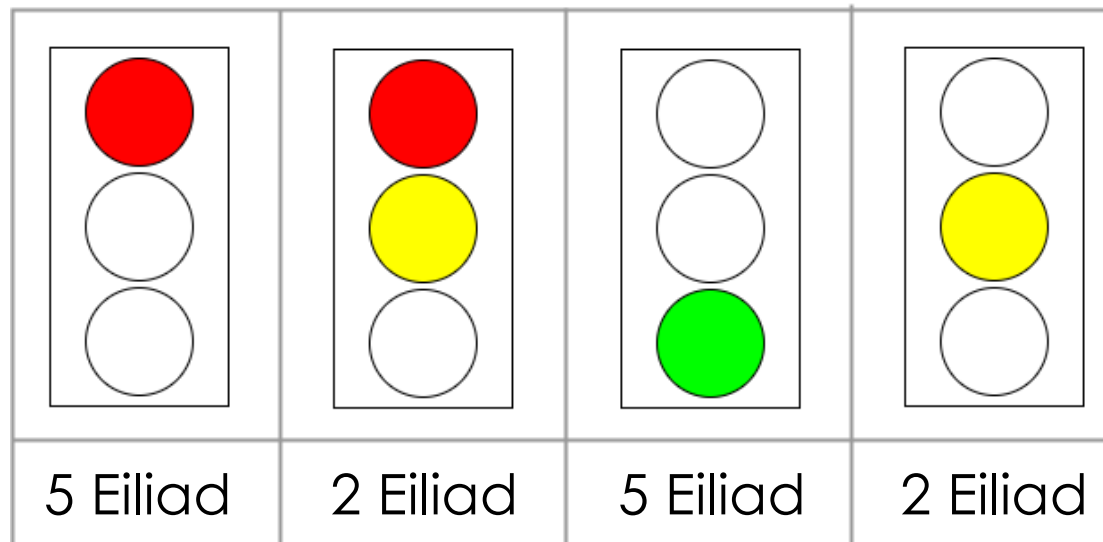
Mae iteriad yn un pas drwy set o gyfarwyddiadau. Mae'r rhan fwyaf o raglenni yn cynnwys set o gyfarwyddiadau sy'n cael eu gweithredu drosodd a throsodd. Dywedir bod y cyfrifiadur yn cael ei iteru drwy 'r ddolen (loop).

Mae rhai prosesau'n cynnwys camau neu gyfres o gamau a ailadroddir.

Goleuadau Traffig Syml

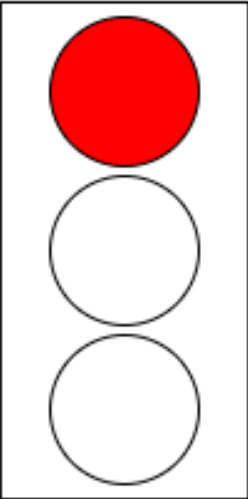
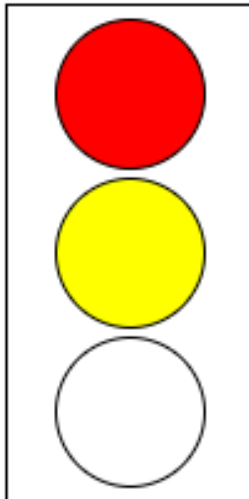
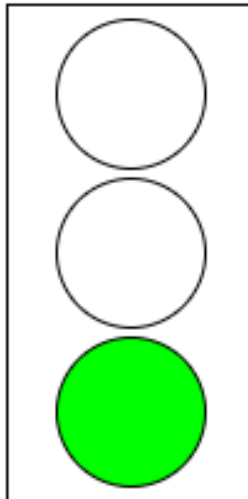
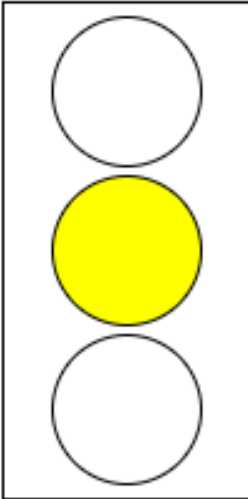
Pa gyfarwyddiadau fydddech chi'n eu defnyddio ar gyfer y broses hon?

- Beth sydd angen ei ailadrodd?
- A yw'r broses hon byth yn gorffen?

Tasg: Algorithm Goleuadau Traffig

Ceisiwch greu rhaglen Scratch sy'n efelychu'r goleuadau traffig canlynol.

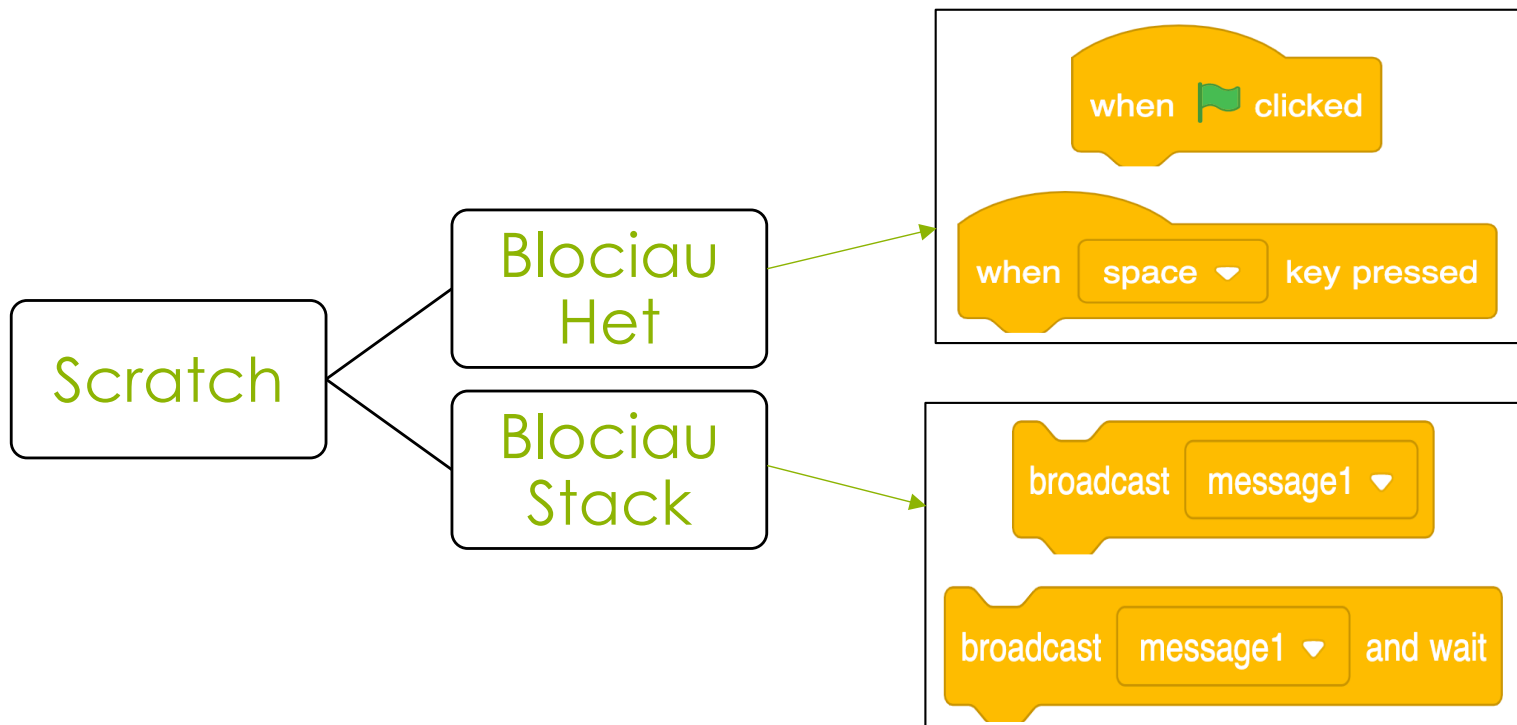
			
<p>5 Eiliad</p>	<p>2 Eiliad</p>	<p>5 Eiliad</p>	<p>2 Eiliad</p>

Rhaglennu yn Scratch

Scratch

- Llusgo a gollwng blociau i roi cyfarwyddiadau
- Hawdd creu gemau a rhaglennu defnyddiol eraill
- Hawdd ei ddefnyddio

Scratch i Godwyr Newydd

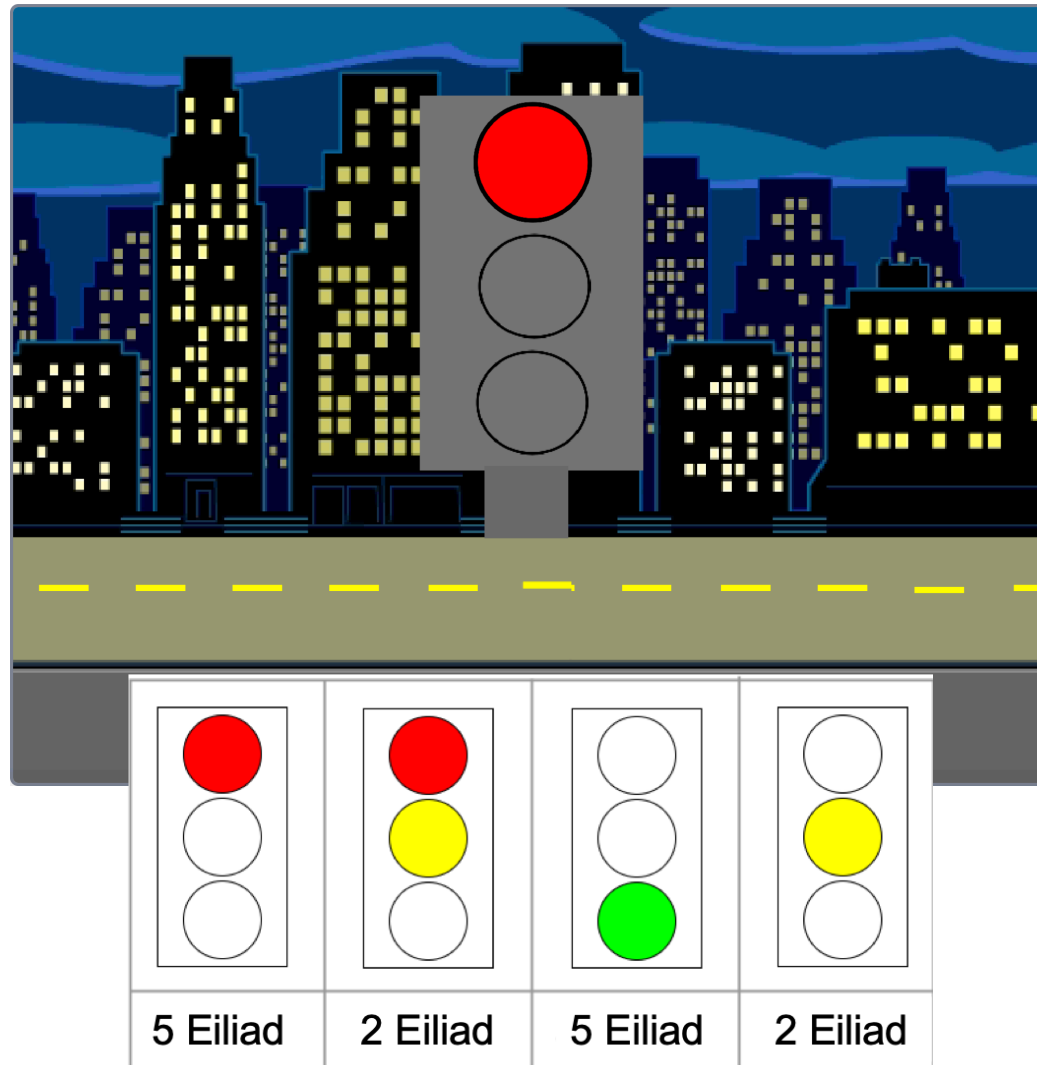
The image shows the Scratch programming environment with several components labeled in Welsh:

- Rhestr Blociau** (List of Blocks): Points to the block palette on the left.
- Ardal Gwisgoedd Ciplun** (Costume Area): Points to the 'Costumes' tab in the top toolbar.
- Ardal Sgriptio** (Scripting Area): Points to the main workspace where code blocks are assembled.
- Rhestr Gefndiroedd** (List of Backdrops): Points to the 'Backdrops' section in the bottom right.
- Llwyfan** (Stage): Points to the main area where the sprite performs.
- Blociau** (Blocks): Points to a specific block in the 'Control' category of the palette.
- Rhestr cipluniau** (List of Costumes): Points to the 'Costumes' section in the bottom right.

The Scratch interface includes a menu bar (File, Edit, Scripts), a toolbar (Costumes, Sounds), a block palette (Motion, Looks, Sound, Events, Control, Sensing, Operators, Variables, My Blocks), a main workspace, a stage area with a cat sprite, and a bottom panel for sprite and backdrop management.

Algorithm Goleuadau Traffig - Sut Allwn ni ei Ddylunio?

Tasg: Addasu Eich Goleuadau

Dyma ychydig o ffyrdd i ymestyn eich rhaglen:

1. **Ychwanegu botwm** ar gyfer cerddwyr ac addasu'r dilyniant fel ei fod **yn aros yn wyrdd nes i'r botwm gael ei wasgu**.
2. Ychwanegwch groesfan ar y stryd a golau i ddweud wrth gerddwyr pryd i groesi
3. Ychwanegu car sy'n stopio wrth y groesfan os yw'r golau'n goch.
4. Ychwanegwch gerddwyr sy'n stopio wrth y groesfan nes ei bod yn ddiogel i groesi.

